

Lieta C-218/20

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2020. gada 27. maijs

Iesniedzējtiesa:

Tribunalul Mureș (Rumānija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 10. decembris

Prasītāji:

Sindicatul Lucrătorilor din Transporturi un TD

Atbildētāja:

SC Samidani Trans SRL

Pamatlietas priekšmets

Prasība, ko prasītāja *Sindicatul Lucrătorilor din Transporturi* (Transporta nozares darba ņēmēju arodbiedrība), arodbiedrības biedra TD vārdā un uzdevumā cēla par lēmumu, ar kuru piemērota sankcija.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I), 3. un 8. panta interpretācija

Prejudiciālie jautājumi

1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I), 8. panta interpretācija[:] vai individuālam darba līgumam piemērojamo tiesību aktu izvēle izslēdz tās valsts tiesību aktu piemērošanu, kurā darba ņēmējs parasti ir veicis

savu darbu/vai arī tas, ka ir veikta piemērojamo tiesību aktu izvēle, izslēdz regulas 8. panta 1. punkta otrā teikuma piemērošanu?

2) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I), 8. panta interpretācija[:] vai minimālā alga, kas ir piemērojama valstī, kurā darba ņēmējs parasti ir veicis savu darbu, ir tiesības, kas ietilpst “noteikum[os], no kuriem nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties, atbilstīgi tiesību aktiem, kurus piemērotu [...], ja nebūtu izdarīta izvēle” regulas 8. panta 1. punkta otrā teikuma izpratnē?

3) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I), 3. panta interpretācija: vai individuālā darba līgumā norāde uz Rumānijas Darba kodeksa noteikumiem ir līdzvērtīga Rumānijas tiesību aktu izvēlei, jo Rumānijā ir vispārzināms, ka darba devējs iepriekš nosaka individuālā darba līguma saturu?

Atbilstošās Savienības tiesību normas un Savienības judikatūra

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) (2008. gada 17. jūnijs) Nr. 593/2008 par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I), 3. pants (Izvēles brīvība) un 8. pants (Individuālie darba līgumi)

Tiesas spriedums, 2011. gada 15. marts, *Koelzsch* (C-29/10, EU:C:2011:151)

Minētās valsts tiesību normas un atbilstošā valsts judikatūra

Legea nr. 53/2003 privind Codul muncii (Likums Nr. 53/2003 par Darba kodeksu), 111. pants, kurā ir definēts darba laiks, un 133. pants, kurā ir definēts atpūtas laiks

Legea nr. 344/2006 privind detaşareo salariaţilor în cadrul prestării de servicii transnaţionale (Likums Nr. 344/2006 par darba ņēmēju norīkošanu darbā saistībā ar starptautisku pakalpojumu sniegšanu)

1. pants

“Šī likuma normas ir piemērojamas:

[..]

b) Rumānijā reģistrētiem uzņēmumiem, kas saistībā ar starptautisku pakalpojumu sniegšanu kādas Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts vai Šveices Konfederācijas teritorijā norīko darbā darba ņēmējus, ar kuriem tie ir nodibinājuši darba attiecības, ievērojot 4. panta 2. punktā paredzētos nosacījumus.”

4. panta 2. punkts

“Šo likumu piemēro, ciktāl 1. panta b) punktā minētie uzņēmumi veic vienu no šādiem starptautiskiem pasākumiem:

a) norīko darbā darba ņēmēju Rumānijas teritorijā uzņēmuma vārdā un tā vadībā saskaņā ar līgumu, kas noslēgts starp uzņēmumu, kurš viņu nosūta, un pakalpojuma saņēmēju, kas darbojas Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts vai Šveices Konfederācijas teritorijā, ja norīkojuma laikā pastāv darba attiecības starp darba ņēmēju un uzņēmumu, kas viņu nosūta;

b) norīko darbā darba ņēmēju Rumānijas teritorijā iestādē vai uzņēmumā, kas pieder kādai uzņēmumu grupai un atrodas Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts vai Šveices Konfederācijas teritorijā, ja norīkojuma laikā pastāv darba attiecības starp darba ņēmēju un uzņēmumu, kas viņu nosūta;

c) pagaidu darba aģentūra nodod darba ņēmēju veikt darbu lietotāju uzņēmumā, kas ir reģistrēts vai darbojas Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts vai Šveices Konfederācijas teritorijā, ja norīkojuma laikā pastāv darba attiecības starp darba ņēmēju un pagaidu darba aģentūru.”

7.¹ pants

“Attiecībā uz Rumānijas teritorijā reģistrētu darba devēju personālu, kas veic starptautiskus pārvadājumus un kuru uz ierobežotu laiku nosūta darbam kādas Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts vai Šveices Konfederācijas teritorijā, un uz kuru neattiecas 4. panta 2. punktā minētās situācijas, ir piemērojami pārpublicētā Likuma Nr. 53/2003 par Darba kodeksu 43. panta noteikumi ar turpmākajiem grozījumiem un papildinājumiem, un minētajam personālam ir šā paša tiesību akta 44. panta 2. punktā paredzētās tiesības.”

Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 64/2003 pentru aprobarea modelului-cadru al contractului individual de muncă (Darba un sociālā nodrošinājuma ministra rīkojums Nr. 64/2003, ar kuru ir apstiprināts individuāla darba līguma paraugs), kura I pielikuma N daļā ir paredzēts, ka visos Rumānijā noslēgtajos individuālajos darba līgumos obligāti ir jāiekļauj šāds noteikums: “Šī individuālā darba līguma noteikumus papildina Likuma Nr. 53/2003 par Darba kodeksu noteikumi.”.

Tiesas praksē tiek norādīts uz *Tribunalul Mureș* (Murešas apgabaltiesa) 2018. gada 18. decembra spriedumu civillietā, kuru ir apstiprinājusi augstākas instances tiesa un ar kuru tika noraidīta prasība piespriet darba devējai sabiedrībai samaksāt starpību starp Austrijā noteikto minimālo algu autotransporta nozarē, uz kuru darba ņēmējam būtu bijušas tiesības saskaņā ar Regulu Nr. 593/2008, un faktiski saņemtو algu. *Tribunalul Mureș* (Murešas apgabaltiesa) uzskatīja, ka puses bija izvēlējušās Rumānijas tiesību aktus kā tiesību aktus, kas reglamentē individuālo darba līgumu, ka tās bija vienojušās, ka darba ņēmēja pakalpojumu saistības netiek pildītas noteiktā darba vietā un ka pārvietošanās bija pastāvīga, ka darba ņēmējs papildus atalgojumam bija saņēmis dienas naudu un ka

individuālā darba līguma puses bija vēlējušās noteikt atalgojumu Rumānijas lejās, nevis Austrijā noteikto minimālo algu *euro* valūtā. Turklāt tika uzskatīts, ka ar to, ka darba rīki (kravas automašīnas) bija novietoti galvenajā birojā Austrijā, ar to, ka vieta, kurā prasītājs atgriezās pēc savu uzdevumu veikšanas, bija Austrijā, un ar to, ka valsts, kurā viņš pastāvīgi veica darbu, izpildot līgumu, bija Austrija, nepietiek, lai izslēgtu Rumānijas tiesību aktu kā tiesību aktu, kas reglamentē individuālo darba līgumu, izvēli.

Īss pamatlīstas faktu un tiesvedības izklāsts

- 1 Prasības pieteikumā tika norādīts, ka atbildētāja sabiedrība pieņēma prasītājas arodbiedrības biedru TD darbā kā kravas automašīnu vadītāju, kurš savu darbību veica Eiropas Kopienas teritorijā. TD ar atbildētāju noslēgtajā individuālajā darba līgumā bija norādīts: “Šī individuālā darba līguma noteikumus papildina Likuma Nr. 53/2003 par Darba kodeksu un nodaļas/nozares līmenī piemērojamā darba koplīguma noteikumi” un “strīdus par šī individuālā darba līguma noslēgšanu, izpildi, grozīšanu, apturēšanu vai izbeigšanu izskata *ratione materiae* un *ratione loci* kompetentā tiesa atbilstoši tiesību aktiem”.
- 2 Individuālajā darba līgumā attiecībā uz arodbiedrības biedra darba vietu netika minēta precīza vieta, kur tiks veikts darbs.
- 3 Ar prasību, kas celta *Tribunalului Mureş* (Murešas apgabaltiesa), tika it īpaši lūgts, lai atbildētājai tiktu piespriests samaksāt arodbiedrības biedram atalgojumu, uz kuru viņam ir tiesības atbilstoši Regulai (EK) Nr. 593/2008 (Roma I), proti, starpību starp faktiski saņemto atalgojumu un minimālo darba algu, kas piemērojama Vācijā autotransporta nozarē, kā arī piemaksas attiecībā uz trīspadsmito un četrpadsmito algas mēnesi, uz ko viņam būtu bijušas tiesības saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 593/2008 (Roma I), lasot to kopā ar Vācijas tiesību aktiem par minimālās algas likmes piemērošanu saskaņā ar *Mindestlohnengesetz – MiLoG* 1. panta 2. punktu, šīs summas atjauninot atbilstoši inflācijas indeksiem maksājuma veikšanas dienā un pieskaitot tām likumiskos procentus no dienas, kad iestājas ikmēneša maksājuma termiņš katrai no šādi aprēķinātajām summām.
- 4 Iebildumu rakstā atbildētāja *SC Samidani Trans SRL* savai aizstāvībai apgalvoja, ka individuālā darba līguma puses esot izvēlējušās Rumānijas tiesību aktus par piemērojamiem tiesību aktiem un ka līdz ar to Romas I regulas 8. pants neesot piemērojams.
- 5 Šādos apstākļos pēc prasītājas arodbiedrības lūguma *Tribunalul Mureş* (Murešas apgabaltiesa) nolēma uzdot Eiropas Savienības Tiesai jautājumus par Regulas Nr. 593/2008 3. un 8. panta interpretāciju.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 6 Šī lūguma pamatojumam TD apgalvo, ka, lai gan individuālais darba līgums tika reģistrēts Rumānijā, valsts, kurā viņš parasti veica savu darbu līguma izpildes laikā, ir Vācija, līdz ar to viņam esot tiesības uz Vācijā paredzēto minimālo darba algu, nevis uz minimālo algu, kas ir paredzēta Rumānijā, kura viņam tika izmaksāta. Viņš atsaucas arī uz Tiesas 2011. gada 15. marta spriedumu *Koelzsch* (C-29/10, EU:C:2011:151).
- 7 Konkrēti, arodbiedrības biedrs uzsver, ka vieta, no kuras viņš sāka veikt pārvadāšanas uzdevumus un no kuras viņš saņēma norādījumus, bija Vācija, darba rīki, šajā gadījumā kravas automašīnas, atradās Vācijas teritorijā, vietas, kur pārvadājums galvenokārt tika veikts, un preču izkraušanas vietas bija Vācijā, vieta, uz kuru prasītājs atgriezās pēc uzdevumu veikšanas, atradās Vācijā.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojuma īss izklāsts

- 8 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Regulas Nr. 593/2008 8. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja darba ņēmējs darbu, kas ir darba līguma priekšmets, parasti veic valstī, kas nav tā, kuras tiesību aktus ir skaidri izvēlējušās puses, valsts tiesa, pamatojoties uz šīs tiesību normas pēdējo teikumu, var nepiemērot pušu izvēlētos tiesību aktus, ja no apstākļu kopuma izriet, ka pastāv ciešāka saikne starp minēto līgumu un kādu citu valsti.
- 9 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa lūdz noteikt, vai minimālā alga, kas ir piemērojama valstī, kurā darba ņēmējs parasti ir veicis savu darbu, ir tiesības, kas ietilpst “noteikum[os], no kuriem nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties, atbilstīgi tiesību aktiem, kurus piemērotu [...], ja nebūtu izdarīta izvēle” regulas 8. panta 1. punkta otrā teikuma izpratnē.
- 10 Noliedzošas atbildes gadījumā uz šo jautājumu darba ņēmējs tādējādi saņems tās valsts minimālo algu, kuras tiesību aktus puses ir skaidri izvēlējušās, pat ja minimālā alga saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, ar kuru līgums ir ciešāk saistīts, būtu augstāka, tādējādi darba ņēmējam šajā ziņā tiktu nodarīts kaitējums.
- 11 Savukārt apstiprinošas atbildes gadījumā tas nozīmētu, ka līgumam ir piemērojami divi dažādi tiesību akti, proti, skaidri izvēlētie tiesību akti un tiesību akti, kuros ir “noteikum[i], no kuriem nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties, atbilstīgi tiesību aktiem, kurus piemērotu [...], ja nebūtu izdarīta izvēle”.
- 12 Trešais jautājums ir par to, vai gadījumā, ja darba devējs izmanto standarta individuālo darba līgumu, kura formulējums ir iepriekš noteikts valsts tiesību aktā, kurā obligāti ir jābūt ietvertam noteikumam, saskaņā ar kuru līgumam ir piemērojamas Rumānijas Darba kodeksa normas, tas atbilst Rumānijas tiesību aktu izvēlei.

- 13 Ja Tiesa nospriedīs, ka šāds valsts tiesiskais regulējums un prakse ir pretrunā Regulas Nr. 593/2008 3. pantam, tiesa varēs svītrot no līguma minēto obligāto noteikumu par piemērojamo tiesību aktu izvēli.

DARBBA VERSIJA